

Folkhälsorådet

Datum och tid

2022-11-28 13:00-16:00

Plats

Digitalt via Teams

Närvarande

Hans Sedström (KD) (ordförande) (KS-representant)
Siv Ahlstrand (S) (KS-representant)
Margareta Widell (MP) (KS-representant)
Staffan Korsgren (L) (KoT-representant)
Johanna Martin (M) (BoU-representant)
Jeanette Nilsson (L) (SN-representant)
Marie Hillman (Kommundirektör)
Annika Karlsson Juliusen (Folkhälsochef)
Julia Olsson (Folkhälsoutvecklare)
Sofie Hedberg (Folkhälsoutvecklare)
Hanna Björkman (Folkhälsoutvecklare)
Stina Moberg (Kommunsekreterare)

Protokollet innehåller §§22-32

Sekreterare _____

Stina Moberg

Ärendelista

- §22 Godkännande av dagordning
- §23 Föregående minnesanteckningar
- §24 Folkhälsans utveckling 2022
- §25 Förslag till verksamhetsplan för Sydnärkes folkhälsoteam 2023
- §26 Rapport pågående insatser i Askersund
- §27 Från ord till handling
- §28 Sammanträdesplanering 2023
- §29 Förslag på tema till nästa möte
- §30 Information från specifika samverkansrådet
- §31 Uppföljningsdag Överenskommelserna 16 december
- §32 Övriga frågor

§ 22 - Godkännande av dagordning

Ärendebeskrivning

Föreliggande dagordning godkänns av folkhälsorådet.

§ 23 - Föregående minnesanteckningar

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet går igenom minnesanteckningar från föregående möte och lägger dessa till handlingarna.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar FHR 2022-09-05

§ 24 - Folkhälsans utveckling 2022

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet delges information om Folkhälsomyndighetens årsrapport 2022: Folkhälsans utveckling.

3 slutsatser kan dras utifrån rapporten; vi mår bra och lever längre - men utvecklingen har inte varit positiv för alla, förutsättningarna för en god hälsa varierar och det är en utmaning att nå målet om en jämlik hälsa. Sammanfattningsvis visar rapporten att hälsan i befolkningen är generellt god med det finns fortsatt stora skillnader mellan olika grupper vilket också blev tydligt under covid-19-pandemin. För samtliga hälsoutfall som presenteras i rapporten drabbas personer med lägre socioekonomisk position mer än övriga och det finns heller inga tecken på minskad relativ ojämlikhet i hälsa. Rapporten visar att vi i dagens takt inte kommer att uppnå det folkhälsopolitiska målet att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation till år 2048.

Vi mår bra och lever längre - men utvecklingen har inte varit positiv för alla:

2020 sjönk medellivslängden i den svenska befolkningen för första gången på länge. Särskilt drabbade är kvinnor utan gymnasieutbildning och män födda utanför Europa. Dödligheten minskar i de vanligaste dödsorsakerna men Covid-19 var den tredje vanligaste dödsorsaken 2020. Pandemin har inte drabbat alla lika hårt utan det är äldre, män och personer födda utanför Europa som är några av de grupper som är överrepresenterade i allvarlig sjukdom och död. Den svenska befolkningen uppfattar generellt sin hälsa som god men skillnader mellan olika grupper består. Bland yngre kvinnor uppges fler stress- och lätta psykiska besvär jämfört

med andra åldersgrupper och man ser även en ökning av allvarlig psykisk påfrestning i befolkningen 2020-2021. För samtliga hälsoutfall som presenteras i rapporten dabbas personer med lägre socioekonomisk status mer än övriga.

Förutsättningarna för en god hälsa varierar:

Generellt sett har den ekonomiska standarden ökat i Sverige och långtidsarbetslösheten har sjunkit, den ökade dock under 2020. Ekonomisk standard har mätts fram till 2019 och därför syns inte effekter av pandemin. Andelen barn och vuxna som lever med låg ekonomisk standard har ökat och är vanligare bland kvinnor som saknar gymnasieutbildning och bland personer födda utanför Norden. Ekonomisk standard under barndomen och tillgång till utbildning är viktiga förutsättningar för goda livsvillkor senare i livet och för en god hälsa under hela livet. Även här är skillnaderna tydliga mellan olika grupper. Barn födda utanför Norden och vars föräldrar saknar gymnasieutbildning lever oftare i ekonomisk utsatthet och har sämre resultat i skolan. Minskad riskkonsumtion av alkohol ses i den yngsta åldersgruppen och den dagliga tobaksrökningen i hela befolkningen har minskat. Tydliga skillnader kan även ses mellan grupper i andra viktiga förutsättningar för en god hälsa som till exempel söka tandvård vid behov, tillit till andra och fysisk aktivitet.

En utmaning att nå målet om en jämlik hälsa:

Några av utmaningarna för att nå målet om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation (till år 2048) är till exempel att hälsan påverkas av faktorer under lång tid vilket också innebär att det tar lång tid att åstadkomma förändringar samt att vissa grupper hamnar efter och får inte del av förbättringar i hälsan och dess förbättringar. För att klara de utmaningar som finns så behövs initiativ tas nu för att uppnå målet till 2048 med ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete i alla delar av välfärdssektorn med särskilt fokus på de grupper där både hälsan och dess förutsättningar är sämst. Det krävs ett långsiktigt arbete samt att konsekvenser för hälsa beaktas vid överväganden och beslut.

Hälsa på lika villkor:

Den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor genomfördes under 2022 och svarsfrekvensen var 37,9%. Resultatet visar att över 70% upplever att de har ett gott allmänt hälsotillstånd och andelen med bra hälsa har ökat något sedan undersökningen startade 2004. Inga större förändringar ses i andelen som upplever att de har en dålig hälsa, mycket dålig hälsa eller långvarig sjukdom. Enkäten har också undersökt upplevelser av covid-19-pandemin och resultatet visar bland annat att en tredjedel undvikit att söka vård, en femtedel har fått vårdbesök inställda samt att de äldsta och de yngsta åldersgrupperna har besvärats av isolering och ensamhet i störst utsträckning under pandemin.

§ 25 - Förslag till verksamhetsplan för Sydnärkes folkhälsoteam 2023

Ärendebeskrivning

Förslag till verksamhetsplan 2023 för Sydnärkes folkhälsoteam presenteras för folkhälsorådet. Utgångspunkten är de nationella målområdena och de specifika uppdragsområdena utifrån kommunernas behov.

Följande mål- och uppdragsområden föreslås:

- Det tidiga livets villkor med uppdragsområden barnens rättigheter och föräldraskapsstöd
- Levnadsvanor med uppdragsområden ANDTS och fysisk aktivitet
- Kontroll, delaktighet och inflytande med uppdragsområden ungas delaktighet och inflytande, våld i nära relationer och trygghet
- Hälsosamt åldrande
- Psykisk hälsa

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2023 Sydnärkes folkhälsoteam (utkast)

§ 26 - Rapport pågående insatser i Askersund

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet delges information om pågående insatser i Askersund 2022.

Seniorkraft:

Utgår från de fyra hörnplarna fysisk aktivitet, goda matvanor, meningsfullhet och social samvaro. Deltagande erbjuds till medborgare över 65 år och har pågått sedan 2016. Under hösten 2022 pågår Seniorkraft i Askersund med olika aktiviteter såsom orientering, linedance och yoga. En workshop hålls i december kring hur man ska kunna utveckla metoden för att möta äldres behov ännu bättre och kunna ge bättre förutsättningar för ett hälsosamt åldrande. Seniorkraft kommer att återkomma under hösten 2023 i Askersund.

Efterarbete och spridning från Elevriksdagen:

En rapport från Elevriksdagen har tagits fram i tre olika versioner som sprid till förtroendevalda, kommunpersonal, vuxna samt till ungdomar. Ett årshjul ska tas fram för Sydnärkes ungdomsråd där en elevriksdag planeras att ske under maj 2023 samt dialogluncher i respektive kommun med syfte att eleverna ska få chansen att tala med förtroendevalda utifrån teman som de själva tycker är viktiga.

Mental health first aid (MHFA):

8 nyutbildade MHFA-instruktörer finns i Sydnärke och 8 MHFA-utbildningar är planerade under våren 2023.

Nätverket Psykisk hälsa Sydnärke:

13 personer som arbetar med psykisk hälsa i Sydnärke ingår i nätverket som startades i maj 2022. Syftet med nätverket är att skapa en förståelse över hur varandras uppdrag hänger ihop och var vi kan samverka eller stärka samverkan.

Våld i nära relation (VINR):

Projektmedel har funnits för att arbeta med mäns våld mot kvinnor och dessa har använts till kompetenshöjande föreläsningar, inköp av material samt samverkan. Sydnärkes VINR-nätverk arbetar med syftet att öka samverkan och utveckla arbetet gällande mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer för att lyfta frågorna så att de blir mer prioriterade i kommunerna. Under året har det i nätverket genomförts dialoger med Polisen, kompetenshöjande insatser kring hedersrelaterat våld, dialog med kvinnojourer, erfarenhetsutbyten samt etablerad och utvecklad samverkan.

§ 27 - Från ord till handling

(19KS214)

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet delges information kring handlingsplanen Från ord till handling. Ett förslag finns framtaget på en process för framtagande och uppdatering av handlingsplanen. Förslaget är att det ska finnas en plan samt ett aktivitetsdokument kopplat till planen. Ansvarig för uppföljning bör vara samtliga nämnder och förvaltningschefer. Nuvarande handlingsplan gäller under 2023 och därefter ska en ny version tas fram utifrån föreslagen process.

Beslutsunderlag

Från ord till handling - Handlingsplan förbättrad samverkan kring barn och unga i Askersunds kommun 2019-2023

§ 28 - Sammanträdesplanering 2023

(22KS106)

Ärendebeskrivning

Förslag till sammanträdesplanering 2023 för folkhälsorådet har upprättats. Föreslagna datum för år 2023 är följande: 6 mars, 15 maj, 25 september och 6 november.

Beslutsunderlag

Sammanträdesplanering för folkhälsorådet 2023

Beslut

Folkhälsorådet godkänner sammanträdestider för år 2023.

§ 29 - Förslag på tema till nästa möte

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet diskuterar tema för nästa möte och kommer fram till följande punkter:

- Statistik/lägesbild från Liv och hälsa samt ELSA
- Verksamhetsplan 2023 samt verksamhetsuppföljning 2022
- Organisation av folkhälsoarbetet

§ 30 - Information från specifika samverkansrådet

Ärendebeskrivning

Representanter i specifika samverkansrådet ges möjlighet att informera folkhälsorådet om aktuella frågor som lyfts i specifika samverkansrådet. Hans Sedström (KD) informerar om följande:

- Redovisning av projektet YAM i Sydnärke och Örebro
- Strategi för föräldraskapsstöd

§ 31 - Uppföljningsdag Överenskommelserna 16 december

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet delges information om uppföljningsdag för överenskommelser för god, jämlik och jämställd hälsa.

Beslutsunderlag

Inbjudan med program - uppföljningsdag 16 december

§ 32 - Övriga frågor

Ärendebeskrivning

Kommundirektören informerar om att kommande chefsdialog kommer att ha tema barnrätt.